

СУМСЬКА ОБЛАСНА РАДА
СЬОМЕ СКЛИКАННЯ
вісімнадцята сесія
РІШЕННЯ

02.03.2018

м. Суми

Про Обласну програму національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018 – 2020 роки

З метою створення сприятливих умов для розвитку і самореалізації української молоді, формування її громадянської позиції та національно-патріотичної свідомості, розглянувши пропозиції обласної державної адміністрації, відповідно до Указу Президента України від 13.10.2015 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 - 2020 роки», розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.10.2017 № 743-р «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки», керуючись статтею 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», обласна рада **ВИРІШИЛА:**

1. Затвердити Обласну програму національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018-2020 роки (додається).
2. Рекомендувати районним, міським, селищним та сільським радам:
 - 2.1. Розробити та затвердити місцеві програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді на відповідних територіях.
 - 2.2. При формуванні місцевих бюджетів на 2018-2020 роки передбачати кошти на реалізацію заходів, визначених місцевими програмами.
3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію обласної ради з питань освіти, науки, культури, туризму, спорту та молодіжної політики.

Голова

В.М.Токар

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення обласної ради
сьомого скликання
02.03.2018

**Обласна програма національно-патріотичного
виховання дітей та молоді на 2018 – 2020 роки**

1. ПАСПОРТ
Обласної програми національно-патріотичного виховання
дітей та молоді на 2018 -2020 роки
(далі - Програма)

1.	Ініціатор розроблення Програми	Сумська обласна державна адміністрація
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми	Розпорядження голови Сумської обласної державної адміністрації «Про розроблення проектів обласних програм» від 07.02.2018 № 76-ОД
3.	Розробник Програми	Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації
4.	Співрозробники Програми	Департамент освіти і науки, управління культури, управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Сумської обласної державної адміністрації, КУ СОР «Сумський обласний центр відпочинку, оздоровлення, туризму та військово-патріотичного виховання», інститути громадянського суспільства
5.	Відповідальний виконавець Програми	Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації
6.	Учасники Програми	Департамент освіти і науки, управління культури, управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю, відділ промоції та туризму Сумської обласної державної адміністрації, КУ СОР «Сумський обласний центр відпочинку, оздоровлення, туризму та військово-патріотичного виховання», районні державні адміністрації, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування, інститути громадянського суспільства
7.	Термін реалізації Програми	2018-2020 роки
8.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Обласний, місцеві бюджети
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, усього у тому числі:	6 302,0 тис. гривень
9.1.	коштів обласного бюджету	6 302,0 тис. гривень

2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

В Україні національно-патріотичне виховання дітей та молоді сьогодні є одним із пріоритетних напрямів діяльності держави та суспільства щодо розвитку громадянина як високоморальної особистості, яка плекає українські традиції, духовні цінності, володіє відповідними знаннями, вміннями та навичками, здатна реалізувати свій потенціал в умовах сучасного суспільства, сповідує європейські цінності, готова до виконання обов'язку із захисту Батьківщини, незалежності та територіальної цілісності України та рідного краю.

Говорячи про розвиток та формування системи патріотичного виховання дітей та молоді в нашому регіоні, слід враховувати те, що Сумщина є прикордонною областю, і з одного боку часто стереотипно сприймається, як область, що і в мовному, і в традиційному аспектах має проросійську зорієнтованість. Але на прикладах реальних дій Сумщина є одним із найбільш патріотично спрямованих регіонів України!

Проте досвід державної політики впродовж усіх років незалежності України засвідчив, що національно-патріотичному вихованню дітей та молоді не приділялось достатньої уваги. Ініціативи, заходи, проекти як на Всеукраїнському рівні, так і на місцевих, мають поодинокий або ситуативний характер. Низка нормативно-правових актів, що мали визначати позицію держави у напрямку національно-патріотичного виховання підростаючого покоління, так і залишилися не прийнятими або на стадії виключно формального виконання.

Розуміння національно-патріотичного виховання не має чітко вираженої системності та носить, скоріше, абстрактний характер. На належному рівні не налагоджено постійну партнерську співпрацю з інститутами громадянського суспільства, що мають відігравати першочергову та вирішальну роль у формуванні системи національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Ще одним проблемним питанням напрямку є відсутність системи підготовки фахівців національно-патріотичного виховання, належної методичної бази, сучасних інноваційних механізмів, форматів, форм роботи з дітьми та молоддю.

Низьким також на сьогодні є рівень інформаційного забезпечення як самої молодіжної спільноти, так і тих, хто працює у напрямку національно-патріотичного виховання та за своїми посадовими обов'язками, а частіше – громадянським покликанням, бере на себе відповідальність відповідного виховання підростаючого покоління.

У зв'язку з цим, як на державному, так і на локальному рівнях, актуалізувалася низка більш глобальних проблем, а саме:

відсутність ефективного механізму формування та реалізації державної політики у сфері національно-патріотичного виховання;

брак комунікацій з громадянським суспільством з питань національно-патріотичного виховання;

брак духовності і моральності у суспільстві;

наявність імперсько-тоталітарних рудиментів у суспільній свідомості та зумовлених нищенням української духовно-культурної спадщини та історичної пам'яті розбіжностей в уявленнях про історичне минуле, зокрема про тоталітар-

ну добу, голодомори і політичні репресії;

відсутність єдиної державної інформаційно-просвітницької політики щодо питань організації та висвітлення заходів із національно-патріотичного виховання;

недостатня нормативно-правова урегульованість сфери національно-патріотичного виховання;

недостатній рівень гармонізації законодавства й управлінських практик у сфері формування громадянської позиції з законодавством та кращими практиками держав Європейського Союзу та інших розвинутих держав;

відсутність єдиних стандартів щодо процесів, суб'єктів, їх компетенції та повноважень, якості діяльності у сфері національно-патріотичного виховання;

недостатність кваліфікованого кадрового потенціалу в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, у навчальних закладах для організації та здійснення заходів із національно-патріотичного виховання;

відсутність єдиного обов'язкового підходу у фінансовому та матеріально-технічному забезпеченні як об'єктів інфраструктури, так і напрямку національно-патріотичного виховання в цілому.

Відтак, існує нагальна потреба вдосконалення національно-патріотичного виховання дітей та молоді, надання цьому вкрай важливому для держави процесу системності.

На сьогодні наша область має достатній як людський, так і матеріально-технічний потенціал задля створення єдиної цілісної системи національно-патріотичного виховання дітей та молоді. І, безумовно, фундаментальну роль у цьому процесі має займати держава в цілому та місцева влада зокрема.

Тому першочерговою задачею, на виконання якої має бути спрямована дана програма, має стати налагодження механізму скоординованої систематичної співпраці як відповідних державних структур, так і, безумовно, інститутів громадянського суспільства, ініціативних груп та створення належного методологічного підґрунтя для якісного розвитку, удосконалення системи національно-патріотичного виховання дітей та молоді в Сумській області. Максимальну увагу при цьому слід приділяти роботі навчальних та позанавчальних закладів, які, починаючи з дошкільного віку, повинні формувати у підростаючого покоління сталу національно орієнтовану систему цінностей.

3. Мета Програми

Програма відповідає Стратегії національно – патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки, затвердженої Указом Президента України від 13 жовтня 2015 року № 580/2015, якою визначено основні пріоритети, напрямки та ідеологічні засади розвитку національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Метою Програми є створення концепції розвитку системи національно-патріотичного виховання дітей та молоді Сумської області на основі формування й утвердження принципів любові і гордості за власну державу, усвідомлення громадянського обов'язку та готовності стати на захист її цілісності.

4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми

Формування ціннісних орієнтирів і громадянської самосвідомості у дітей та молоді повинно здійснюватися на прикладах героїчної боротьби Українського народу за самовизначення і творення власної держави, ідеалів свободи, соборності та державності, успадкованих, зокрема, від княжої доби, українських козаків, Українських Січових Стрільців, армій Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки, учасників антибільшовицьких селянських повстань, загонів Карпатської Січі, Української повстанської армії, українців-повстанців у сталінських концтаборах, учасників дисидентського руху в Україні. Також національно-патріотичне виховання має здійснюватися на прикладах мужності та героїзму учасників революційних подій в Україні у 2004, 2013 - 2014 роках, учасників антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях.

У національно-патріотичному вихованні дітей та молоді важливо використати і виховний потенціал, пов'язаний із героїзмом українців, які боролися в арміях держав - учасників Антигітлерівської коаліції та в рухах опору нацистській Німеччині та її союзникам під час Другої світової війни 1939 - 1945 років, учасників міжнародних операцій з підтримки миру і безпеки.

Також одним із важливих чинників національно-патріотичного виховання має бути шанобливе ставлення до пам'яті жертв комуністичного та інших тоталітарних режимів в Україні, зокрема жертв Голодомору, політичних репресій і депортацій.

Водночас важливою складовою національно-патріотичного виховання має стати поширення інформації про досягнення наших співвітчизників та їх внесок у скарбницю світової цивілізації, зокрема у сферах освіти, науки, культури, мистецтва, спорту.

Проте на сьогодні, за умови відсутності єдиної державної Концепції національно – патріотичного виховання, наявним є брак фундаментальної методологічної бази щодо розвитку напрямку. Тому для досягнення мети Програми необхідним є виконання ряду першочергових завдань, а саме:

1. Налагодження механізму скоординованої систематичної співпраці як відповідних державних структур, так і, безумовно, інститутів громадянського суспільства та ініціативних груп.

2. Створення належного методологічного підґрунтя для якісного розвитку, удосконалення системи національно – патріотичного виховання дітей та молоді в Сумській області.

3. Застосування, як основного, принципу делегування повноважень та управлінських рішень від органів влади до інститутів громадянського суспільства, створюючи, при цьому, конкурентоспроможне середовище для останніх.

4. Підтримка та популяризація регіональних інноваційних підходів, крапких практик та дієвих форм роботи з дітьми та молоддю у напрямку національно-патріотичного виховання.

Шляхами та засобами виконання зазначених завдань є наступні:

1. Впровадження заходів, спрямованих на підвищення рівня національно-патріотичного виховання молоді, шляхом як урізноманітнення форм та методів

роботи, так і підвищення рівня професійності кола тих осіб, якими забезпечується зазначений виховний процес.

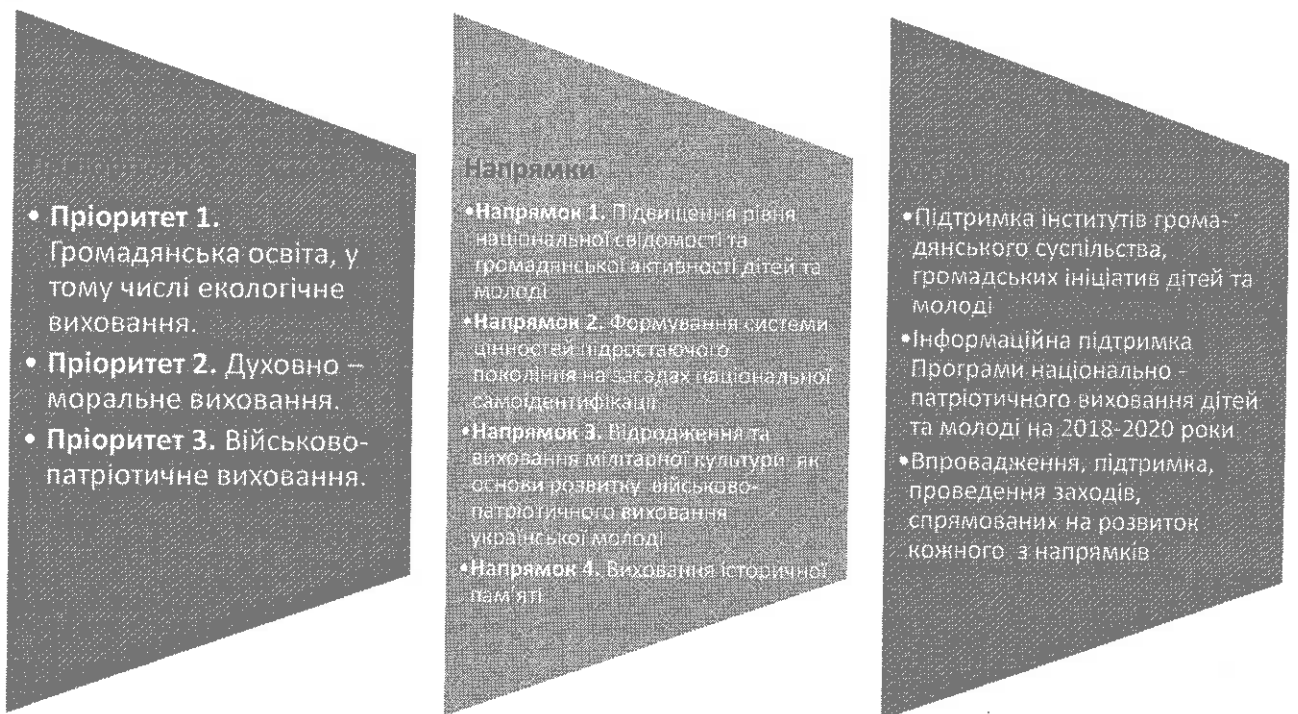
2. Вивчення та впровадження в дію кращих, як регіональних, так і Всеукраїнських практик національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

3. Проведення заходів, спрямованих на підвищення кваліфікаційного рівня та підготовку спеціалістів, що опікуються питанням національно-патріотичного виховання дітей та молоді в навчальних, позанавчальних закладах, оздоровчих таборах тощо.

4. Створення єдиної мережі установ та організацій, спільнот практикумів щодо напрацювання єдиних підходів та спільного бачення розвитку в області напрямку національно – патріотичного виховання дітей та молоді.

5. Інформування населення шляхом розробки та видання відповідних інформаційно – методичних матеріалів, щодо нових підходів, розвитку системи національно-патріотичного виховання.

З метою ефективного втілення у практику зазначених шляхів реалізації Програми та її ресурсного забезпечення визначено основні пріоритети, напрямки та механізми реалізації та впровадження національно – патріотичного виховання дітей та молоді:

З метою ефективного розвитку зазначених пріоритетів Програми важливим є дотримання принципів прозорості, відкритості, доступності (у тому числі щодо використання фінансових ресурсів), делегування повноважень та створення конкурентоспроможного середовища.

5. Обґрунтування обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання Програми

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів обласного бюджету, передбачених у галузі рішенням обласної ради про обласний бюджет на відповідний рік, та інших, передбачених законодавством джерел. Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для виконання Програми, становить 6 302,0 тис. гривень, з них кошти обласного бюджету – 6 302,0 тис. гривень.

Ресурсне забезпечення Програми наведено у таблиці:

Ресурсне забезпечення Програми, тис. гривень

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання програми	По роках, тис. гривень:			Усього витрат на виконання програми
	2018 рік	2019 рік	2020 рік	
Обсяг ресурсів, усього, у тому числі:	1593,4	2297,0	2411,6	6 302,0
обласний бюджет	1593,4	2297,0	2411,6	6 302,0

6. Перелік завдань, заходів Програми

Завдання і заходи з виконання Програми, спрямовані на розв'язання проблем та досягнення мети Програми, наведені у додатку до Програми.

7. Результативні показники Програми

Виконання Програми дасть можливість:

збільшити на 10% кількість дітей та молоді, охоплених заходами національно-патріотичного виховання різного формату;

урізноманітнити та запровадити нові форми та формати роботи з дітьми і молоддю у напрямку національно-патріотичного виховання, зробивши найефективніші з них обов'язковими не лише до виконання, але й до щорічного збільшеного фінансування;

підтримати та розширити існуючу мережу установ та організацій, що провадять свою діяльність у напрямку національно – патріотичного виховання;

провести мінімум по два навчально-практичних заходи щодо розвитку кожного з пріоритетів напрямку національно-патріотичного виховання та два узагальнюючих обласних форуми;

забезпечити підвищення кваліфікаційного рівня понад 40 працівників та спеціалістів напрямку національно-патріотичного виховання, у першу чергу, структурних підрозділів районних державних адміністрацій, виконавчих комітетів міських рад, сільських та селищних рад;

здійснити аналіз духовних орієнтирів дітей та молоді, рівня їх знань щодо мілітарної культури; ставлення до військово – патріотичного виховання тощо;

створити конкурентоспроможне середовище для інститутів громадянсь-

кого суспільства, у тому числі шляхом застосування конкурсних засад фінансової підтримки їх проектів та заходів за рахунок бюджетних коштів;

забезпечити діяльність, розвиток та розширення існуючої мережі державних молодіжних установ, таких як комунальна установа Сумської обласної ради «Сумський обласний центр відпочинку, оздоровлення, туризму та військово-патріотичного виховання» (далі – КУ СОР СОЦВОТВПВ), комунальна установа Сумської міської ради «Сумський міський центр дозвілля молоді» (далі - КУ СМР ЦДМ);

підвищити рівень активності молоді в містах та районах, збільшивши рівень зацікавленості та участі органів влади у реалізації напрямку національно-патріотичного виховання;

розробка, виготовлення та розповсюдження щонайменше п'яти збірників інформаційно-методичних матеріалів, а також інших засобів, інструментів неформальної освіти, посібників щодо розвитку кожного з пріоритетів напрямку національно-патріотичного виховання.

У разі потреби здійснюватиметься перегляд запланованої діяльності, пошук та впровадження більш ефективних способів розв'язання проблеми.

7. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координація та контроль виконання заходів, передбачених Програмою, покладається на управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації.

Структурні підрозділи Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад щороку здійснюють аналіз стану реалізації Програми та надають інформацію про виконання заходів управлінню молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації до 10 січня року, наступного за звітним.

Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації подає щороку до 20 січня року, наступного за звітним, узагальнену інформацію про виконання заходів Програми голові Сумської обласної державної адміністрації, голові Сумської обласної ради та постійній комісії Сумської обласної ради з питань освіти, науки, культури, туризму, спорту та молодіжної політики.

Додаток
до Програми

**Напрямки діяльності та заходи Обласної програми національно-патріотичного виховання
дітей та молоді на 2018-2020 роки**

№ за пор.	Назва напрямку/ механізму діяльності (пріоритетні завдання)	Заходи	Термін виконання	Виконавець	Джерела фінансування	Очікуване фінансування, тис. гривень	У тому числі за роками, тис. гривень			Очікувані результати
							2018	2019	2020	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Військово-патріотичне виховання	1. Проведення, підтримка та участь у всеукраїнських та регіональних заходах різних форматів, спрямованих на практичний розвиток та удосконалення військово-патріотичного виховання дітей та молоді, підвищення рівня знань, умінь та навичок у даному напрямку	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту, Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, КУ СОР «Сумський обласний центр відпочинку, оздоровлення, туризму та військово-патріотичного виховання», районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад,	Обласний бюджет	127,3	40,0	42,6	44,7	Удосконалення системи військово-патріотичного виховання дітей та молоді, у тому числі підвищення теоретичних та практичних знань, умінь та навичок молодих людей щодо засад мілітарної культури. Створення єдиної мережі та спільноти практиків щодо розвитку даного напрямку у кіль-

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства						кості не менше ніж 30 осіб з обов'язковим представленням кожної територіально - адміністративної одиниці області
		2. Проведення семінарів практикумів та обласної практичної конференції інструкторів військово-патріотичного виховання, спрямованих на удосконалення системи військово - патріотичного виховання, розробку методологічних напрацювань та рекомендацій щодо посилення даного напрямку, підвищення кваліфікаційного рівня відповідних спеціалістів	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту, Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, КУ СОР «Сумський обласний центр відпочинку, оздоровлення, туризму та військово-патріотичного виховання», районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Обласний бюджет	127,3	40,0	42,6	44,7	

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		3. Розробка, виготовлення та розповсюдження відповідних інформаційно-методичних матеріалів щодо військово-патріотичного виховання дітей та молоді	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту, Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, КУ СОР «Сумський обласний центр відпочинку, оздоровлення, туризму та військово-патріотичного виховання», районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Обласний бюджет	63,7	20,0	21,3	22,4	
		4. Здійснення заходів, спрямованих на ознайомлення молоді з основними положеннями Конституції України про захист Вітчизни, Закону України «Про оборону України», Закону України	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту, Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети	Не потребує фінансування					

Продовження додатка до Програми

1	2	33	4	5	6	7	8	9	10	11
		«Про загальний військовий обов'язок і військову службу», інших нормативно-правових актів з питань оборони, військового будівництва та проходження військової служби		міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства						
		5. Створення центрів військово-патріотичного виховання на базі автомобільних шкіл ТСО України	2018-2020 роки	Районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади	Місцеві бюджети в межах наявних коштів					
		6. Укомплектування класів предмету «Захист Вітчизни» у навчальних закладах області належним обладнанням та літературою; удосконалення навчальної програми предмету із залученням відповідних інститутів громадянського суспільства з урахуванням вимог сучасності, підготовка та перепідготовка викладачів предмету, залучення до викладання учасники АТО, учасників	2018-2020 роки	Департамент освіти і науки, управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Місцеві бюджети в межах наявних коштів					

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		бойових дій, офіцерів запасу, представників відповідних інститутів громадянського суспільства								
		7. Створення у навчальних, позанавчальних, оздоровчих та бібліотечних закладах області куточків Пам'яті, меморіальних куточків, Дошки Слави «Вони захищають Україну», «Герої не вмирають», стендів, спрямованих на вшанування пам'яті та розширення кола знань дітей та молоді щодо історичних подій та постатей, які боролися та борються за свободу та незалежність України	2018-2020 роки	Департамент освіти і науки, управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Місцеві бюджети в межах наявних коштів					
		8. Збір спогадів та матеріалів про односельців, які загинули під час Революції Гідності та проведення АТО	2018-2020 роки	Районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Місцеві бюджети в межах наявних коштів					

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		9. Розробка та проведення туристично-краєзнавчих екскурсій для дітей та молоді, спрямованих на популяризацію місць національно-визвольних змагань українського народу, визначних місць області та України	2018-2020 роки	Департамент освіти і науки, управління молоді та спорту, культури, відділ промоції та туризму Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Місцеві бюджети в межах наявних коштів					
		10. Проведення в навчальних, позанавчальних, оздоровчих закладах області інформаційно-просвітницьких та виховних заходів, уроків Мужності, Патріотизму, бесід, зустрічей з учасниками Революції Гідності та АТО на сході країни, бойових дій на території інших держав, жертвами політичних репресій, тоталітарного режиму Другої Світової війни та інших	2018-2020 роки	Департамент освіти і науки, управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Не потребує фінансування					

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		11. Проведення заходів, спрямованих на уславлення учасників масових акцій громадянського супротиву, учасників і загиблих в АТО, інформування дітей та молоді про подвиги наших громадян; ознайомлення учнівської та студентської молоді з військовою історією держави	2018-2020 роки	Департамент освіти і науки, управління: молоді та спорту, культури, інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю; відділ промоції та туризму Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Не потребує фінансування					
		12. Проведення обласного етапу Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»). Сприяння участі команди – переможця обласного етапу Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») у Всеукраїнському етапі	2018-2020 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, комунальний заклад Сумської обласної ради «Обласний центр позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю», КУ СОР «Сумсь-	Обласний бюджет в межах наявних коштів					

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				кий обласний центр відпочинку, оздоровлення, туризму та військово-патріотичного виховання», інститути громадянського суспільства						
		13. Підтримка місцевих, обласних заходів у форматі військово-патріотичних ігор, вимаршів та інших заходів, спрямованих на набуття молоддю практичних та теоретичних знань з військово-патріотичного виховання, таких, як «Ревин Яр», «Гурби – Антонівці», «Нащадки героїв» тощо. Забезпечення участі молоді області у відповідних Всеукраїнських заходах	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Обласний бюджет	191,0	60,0	63,9	67,1	
		14. Підтримка та популяризація проектів у форматі вишкільних наметових таборів, походів та інших заходів військово-патріотичного спрямування	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі	Обласний бюджет	382,0	120,0	127,8	134,2	

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		(«Коловрат ім.Романа Атаманюка», «Лицар честі ім.Івана Євдакименка», «Відвага імені Івана Гавдиди», «Патріотична молодь Ямпільщини», «Шлях Мужності» тощо)		комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства						
		15. Проведення у культурно-мистецьких закладах області інформаційно-просвітницьких та виховних заходів, уроків Мужності, патріотизму, конкурсів, годин спілкування, вечорів-портретів, зустрічей з учасниками Революції Гідності та АТО на сході країни, бойових дій на території інших держав, жертвами політичних репресій, тоталітарного режиму, ветеранами Другої Світової війни та інших	2018-2020 роки	Управління культури Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Обласний бюджет	1525,4	479,2	510,3	535,9	
	2. Духовно -- моральне виховання	1. Проведення, підтримка та участь у всеукраїнських та регіональних фестивалях, конкурсах, майстер-класах та інших заходах різних форматів, спрямованих на	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту, Департамент освіти і науки, управління культури, відділ промоції та туризму Сумської об-	Обласний бюджет	63,7	20,0	21,3	22,4	Підвищення щонайменше на 10% рівня зацікавленості та обізнаності молоді щодо духовно -- культурної спадщини України

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		формування ціннісних орієнтирів молоді, проведення не менше 2-х заходів щодо активізації туристично-екскурсійної діяльності з вивчення духовно-історичної спадщини України та області		ласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства						та рідного краю. Виготовлення та розповсюдження не менше 3-х різноформатних продуктів щодо посилення виховного впливу на формування сталої системи цінностей, духовно-морального виховання дітей та молоді
		2. Проведення семінарів практикумів, інших освітньо – виховних, інформаційно – методичних та просвітницьких заходів, спрямованих на удосконалення та популяризацію системи духовно – морального виховання, розробку методологічних напрацювань та рекомендацій щодо посилення даного напрямку	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту, Департамент освіти і науки, управління культури, відділ промоції та туризму Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Обласний бюджет	95,5	30,0	32,0	33,5	

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		3. Проведення святкування та відзначення національних народних та державних свят, подій в історії України в цілому та області, зокрема: Дня пам'яті та примирення, Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дня Збройних Сил України, Дня захисника України, Дня українського козацтва, відзначення дня пам'яті Героїв Крут тощо	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту, Департамент освіти і науки, управління культури, відділ промоції та туризму Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Обласний бюджет	79,6	25,0	26,6	28,0	
		4. Реалізація обласного соціально-освітнього національно-патріотичного проекту «Голос крові: ми – Українці!»; проведення обласного форуму патріотичних справ дітей та учнівської молоді «Голос крові: ми – Українці!»	2018-2020 роки	Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, комунальний заклад Сумської обласної ради «Обласний центр позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю», інститути громадянського суспільства	Обласний бюджет в межах наявних коштів					

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		5. Проведення обласних, підтримка та участь у всеукраїнських, міжнародних та регіональних фестивалях, конкурсах, майстер-класах, пленерах, та інших заходах різних форматів, спрямованих на популяризацію української культури, мови і народних традицій; проведення заходів щодо активізації краєзнавчої діяльності з вивчення духовно-історичної спадщини України та області, удосконалення та популяризація системи духовно-морального виховання	2018-2020 роки	Управління культури, відділ промоції та туризму Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Обласний бюджет	1437,2	451,5	480,8	504,9	
		6. Реалізація проекту «Український день», що полягає у проведенні щомісячних зустрічей представників усіх поколінь, людей, які хочуть знати історичну правду, з істориками, краєзнавцями, мистецтвознавцями, літераторами, митцями, цікавими людьми	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту, Департамент освіти і науки, управління: культури; інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю, відділ промоції та туризму Сумської обласної державної адміністрації,	Обласний бюджет	47,7	15,0	16,0	16,7	

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства						
		7. Проведення тематичних зустрічей дітей та молоді з видатними діячами культури та мистецтва області та України (письменниками, істориками, краєзнавцями, народними майстрами, художниками, акторами, співаками, спортсменами, науковцями тощо), спрямованих на популяризацію сучасного українського інтелектуального, культурно-мистецького, спортивного надбання України	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту, Департамент освіти і науки, управління: культури; інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю, відділ промоції та туризму Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Місцеві бюджети в межах наявних коштів					

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		8. Проведення заходів, спрямованих на вивчення та популяризацію народних українських традицій, обрядів, побуту, кухні тощо	2018-2020 роки	Районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Місцеві бюджети в межах наявних коштів					
		9. Проведення заходів, спрямованих на пропаганду української мови, як основного елементу національної ідентифікації	2018-2020 роки	Районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Не потребує фінансування					
		10. Розробка, виготовлення та розповсюдження інформаційно-просвітницьких відео, аудіо та друкованих матеріалів щодо морально-духовного виховання дітей та молоді	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту, Департамент освіти і науки, управління культури Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади	Обласний бюджет	127,3	40,0	42,6	44,7	

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3.	Громадянська освіта	1. Проведення, підтримка та участь у всеукраїнських та не менше регіональних заходах, особливо заходах неформальної освіти, спрямованих на підвищення рівня громадянської освіти, свідомості дітей та молоді, формування відповідної системи цінностей, метою яких є виховання відповідального, чесного, порядного, національно орієнтованого громадянина – патріота України	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Обласний бюджет	111,4	35,0	37,3	39,1	Підвищення рівня практичних знань та загального рівня свідомості та самоприйняття молоді, як освіченого, інтелектуального, відповідального та духовно багатого громадянина – патріота України
		2. Проведення обласних форумів національно-патріотичного виховання, спрямованих на підготовку, формування та підвищення рівня знань, умінь та навичок фахівців з питань національно-патріотичного виховання дітей та молоді, у тому числі щодо екологічного виховання, як однієї з основних складових громадянської освіти в цілому	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту, Департамент освіти і науки, управління Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Обласний бюджет	95,5	30,0	32,0	33,5	

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
4.	Виховання історичної пам'яті	1. Проведення наукових конференцій, теоретичних та практичних семінарів, інших освітньо-виховних, інформаційно-методичних та просвітницьких заходів, спрямованих на відновлення й відкриття закритих сторінок історії України та видатних особистостей українського державотворення, у тому числі сучасності, формування єдиного підходу щодо трактування Історії України в цілому та рідного краю зокрема	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту, Департамент освіти і науки, управління культури, відділ промоції та туризму Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Обласний бюджет	111,4	35,0	37,3	39,1	Узагальнення існуючої бази теоретичних знань та надбань щодо єдиного підходу до трактування історії України та рідного краю та на її підставі розробка та впровадження у практику інноваційних та цікавих форматів роботи з дітьми та молоддю щодо розширення кола знань з історії України та рідного краю
		2. Проведення заходів різного формату, спрямованих на розробку, впровадження в практику та популяризацію інноваційних, цікавих, доступних для різновікової аудиторії форм роботи з дітьми та молоддю щодо розширення кола знань з історії України та рідного краю	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту, Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади	Обласний бюджет	127,3	40,0	42,6	44,7	

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		3. Формування єдиної бази дат, місць, подій та постатей, які мають вагомий вплив на національно-патріотичне виховання дітей та молоді. Проведення, підтримка та участь у інформаційно-просвітницьких заходах, спрямованих на популяризацію, привернення уваги, відзначення видатних державних дат, подій та особистостей, що мали та мають вагомий вплив на національно-патріотичне виховання дітей та молоді	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту, Департамент освіти і науки, управління культури, відділ промоції та туризму Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Обласний бюджет	143,2	45,0	47,9	50,3	
		4. Проведення в навчальних, позанавчальних оздоровчих закладах заходів різного формату, у тому числі тематичних зустрічей, спрямованих на формування поваги, гідності, пошани до героїчних вчинків Українського народу, з максимальним залученням	2018-2020 роки	Управління культури, молоді та спорту, Департамент освіти і науки, відділ промоції та туризму Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані те-	Обласний бюджет	215,5	67,7	72,1	75,7	

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		учасників АТО, учасників Революції Гідності, Помаранчевої революції, Революції на граніті, включно з проведенням фотовиставок, організацією музейних експозицій, проведенням дискусій, круглих столів із застосуванням регіональних традицій, свідчень усної історії національно-визвольної боротьби українського народу		риторіальні громади, інститути громадянського суспільства						
		5. Підготовка, видання та розповсюдження серед педагогічного складу навчальних, позанавчальних закладів, а також серед ЗМІ українських історичного, краєзнавчого та народознавчого календарів	2018-2020 роки	Управління: молоді та спорту; інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю, Департамент освіти і науки, Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Обласний бюджет, в межах наявних коштів					

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	5. Підтримка інститутів громадянського суспільства, громадських ініціатив дітей та молоді	1. Делегування повноважень та управлінських рішень у напрямку національно – патріотичного виховання дітей та молоді, шляхом підтримки, на конкурентних засадах, відповідних ідей, проектів та заходів інститутів громадянського суспільства, ініціативних груп	2018-2020 роки	Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Обласний бюджет	1230,0	0,0	600,0	630,0	Підтримка щонайменше 10 проектів та заходів національно – патріотичного виховання, надаючи перевагу тим, що реалізуються на теренах міст та районів Сумської області, а не виключно в обласному центрі
	6. Інформаційна підтримка національно - патріотичного виховання	1. Постійне висвітлення в обласних та місцевих засобах масової інформації матеріалів щодо розвитку в області національно-патріотичного виховання дітей та молоді.	2018-2020 роки	Управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Не потребує фінансування					Підвищення щонайменше на 15% рівня обізнаності населення щодо роботи, що здійснюється в області у напрямку національно-патріотичного виховання

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		2. Популяризація та широке висвітлення у друкованих ЗМІ, навчально-методичній літературі фактів і подій, що свідчать про колективну й індивідуальну боротьбу за незалежність України у ХХ та ХХІ століттях	2018-2020 роки	Управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади	Обласний та місцеві бюджети, в межах наявних коштів					
		3. Підтримка та постійне оновлення на офіційному сайті Сумської обласної державної адміністрації, сайтах районних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування у розділі «Національно-патріотичне виховання» бази даних передового досвіду та кращих практик роботи з національно-патріотичного виховання дітей та молоді, переліку установ та організацій, що здійснюють цю роботу в області, анонсу подій у даному напрямку, у тому числі в містах, районах та ОТГ області	2018-2020 роки	Управління: молоді та спорту; інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Не потребує фінансування					

Продовження додатка до Програми

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		4. Збільшення у друкованих, електронних ЗМІ, ефірах місцевих теле- та радіоканалів інформаційно-просвітницьких матеріалів, спрямованих на розвиток та підтримку системи національно-патріотичного виховання дітей та молоді	2018-2020 роки	Управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських рад, об'єднані територіальні громади, інститути громадянського суспільства	Не потребує фінансування					
Разом за Програмою:						6302,0	1593,4	2297,0	2411,6	